

NORGES HØYESTERETT

Den 3. mars 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Bull og Arntzen i

HR-2020-497-U, (sak nr. 20-018620STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Bjørn Arild Langenes)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over straffutmåling for å ha forårsaket brann som lett kunne medføre tap av menneskeliv og for grovt skadeverk.
- (2) Ved tiltalebeslutning utferdiget av statsadvokatene i Troms og Finnmark ble A, født 00.00.1984, satt under tiltale for overtredelse av straffeloven § 355 (post I) og straffeloven § 352 første ledd, jf. § 351 første ledd (post II). Grunnlaget i post I var at tiltalte 18. februar 2019 ca. kl. 20.00 i ---veien 0, en trebygning som inneholder 15 boenheter, skal ha brukt lampeolje til å antenne brennbart materiale i leiligheten han disponerte, samt i en bod, slik at det oppsto brann og røykutvikling, og en eller flere av beboerne som oppholdt seg i bygningen kunne lett ha omkommet om brannen ikke var blitt oppdaget og slukket i tide. Grunnlaget i post II var at det som følge av tiltaltes handlinger omhandlet i post I, oppsto store brann- og røykskader i flere leiligheter.
- (3) Nord-Troms tingrett avsa 23. september 2019 dom med slik domsslutning:

«A, født 00.00.1984, frifinnes for tiltalebeslutningen post I.

A, født 00.00.1984, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 352 første ledd jf. § 351 første ledd til fengsel i 1 – ett – år og 6 – seks – måneder.

Varetekt kommer til fradrag med 191 – hundreogtrenten – dager, jf. straffeloven (2005) § 83.

A, født 00.00.1984, dømmes til å betale erstatning til Tryg Forsikring med 499 052 – firehundreogtittinitusenogfemtito – kroner og Sentrum Park Tromsø AS med 10 000 – titusen – kroner.»
- (4) Påtalemyndigheten anket over bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet for tiltalebeslutningen post I. Tiltalte anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for

tiltalebeslutningen post II, og begjærte ny behandling av de sivile kravene. Ankene ble henvist til ankeforhandling ved Hålogaland lagmannsretts beslutning 25. oktober 2019.

(5) Hålogaland lagmannsrett avsa 17. desember 2019 dom med slik domsslutning:

**«A, født 00.00.1984, dømmes for overtredelse av
-straffeloven § 355 og
-straffeloven § 352 første ledd, jf. § 351 første ledd,
sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a, til fengsel i 3 – tre – år og 6 – seks – måneder.
Til fradrag går 275 – tohundreosyttifem – dager for utholdt frihetsberøvelse.»**

- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen. Han har i korte trekk anført at lagmannsretten har ilagt for streng straff. A gjorde det han kunne for å forsikre seg om at øvrige beboere ble varslet både ved anskrik om at det brant og ved forsikringer fra øvrige beboere om at brannvesenet var varslet. Videre vises det til brannsakkyndiges rapport om at det kun var A selv som var i umiddelbar fare ved brannstiftelsen.
- (7) *Påtalemyndigheten* har anført at den utmålte straff er riktig. Det foreligger ikke formildende omstendigheter. En rekke personer ble satt i fare ved As handlinger.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A har ankerett til Høyesterett over tiltalebeslutningen post I, overtredelsen av straffeloven § 355, ettersom han ble frifunnet for dette forholdet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. Ankeutvalgets kompetanse følger da av straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum: Anken kan bare nektes fremmet dersom utvalget enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre frem. Nektelsesbeslutningen må i tilfelle begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (9) Anken over straffutmålingen kan bare føre frem hvis det er et åpenbart misforhold mellom den utmålte straffen og den straffbare handling, jf. straffeprosessloven § 344 og blant annet HR-2016-1151-U avsnitt 17 og HR-2016-1803-A avsnitt 18–19.
- (10) Overtredelser av straffeloven § 355 har en strafferamme på fengsel fra 2 år til 21 år. I Ot.prp. nr. 22 (2008-2009) side 461 fremheves det at konsekvensen av ulykken er sentralt ved straffutmålingen, men at også «urealisert skadepotensial» vil være et vesentlig moment. Hvis det var stor sannsynlighet for at skaden ville ha oppstått, og det var tilfældigheter eller inn gripen fra andre enn gjerningspersonen selv som avverget følgene, vil det ha betydning for straffutmålingen. For øvrig skal det legges vekt på «overtredelsens art og objekt».
- (11) Bestemmelsen viderefører straffeloven 1902 § 148 første ledd, men til forskjell fra den tidligere bestemmelsen får straffeloven § 355 kun anvendelse dersom den fremkalte brannen medfører nærliggende fare for tap av menneskeliv. Rene materielle ødeleggelser omfattes ikke av bestemmelsen, jf. Ot.prp. nr. 22 (2008-2009) side 460. Rettspraksis etter straffeloven 1902 § 148 første ledd som gjelder brann hvor tap av menneskeliv lett kan skje, er imidlertid fortsatt relevant.
- (12) For så vidt gjelder domfellelsen for grovt skadeverk, jf. straffeloven § 352 første ledd, jf. § 351 første ledd, anvendes bestemmelsene i konkurrans med straffeloven § 355. Ved straffutmålingen må det tas utgangspunkt i straffen for overtredelse av straffeloven § 355. Deretter skjerpes straffen fordi handlingen også rammes av straffeloven § 352 første ledd, jf. § 351 første ledd, jf. Rt-2014-637 avsnitt 14 med videre henvisninger. Overtredelsen av

straffeloven § 352 første ledd, jf. § 351 første ledd anses altså som et straffeskjerpene moment.

- (13) Etter ankeutvalgets syn er lagmannsrettens straffutmåling på linje med straffenivået som er fastlagt i rettspraksis. Utvalget viser til Rt-2005-1442, Rt-2007-797 og det utgangspunktet for straffen som er angitt i Rt-2009-876.
- (14) Lagmannsretten har i denne saken funnet det bevist at A ikke gjorde noe for å varsle brannen etter at han kom ut av bygget, og at han åpenbart ønsket at det skulle ta tid før brannvesenet kom. Brannen var dermed kommet langt på vei før brannvesenet ble varslet. A var kjent med at det var enkelte av beboerne som i tilfelle av rask evakuering kunne ha problemer med å komme seg ut. Lagmannsretten konkluderte med at det ikke er riktig at A løp rundt og ropte «brann, brann» og forvissnet seg om at samtlige beboere kom seg trygt ut. Det foreligger derfor ikke formildende omstendigheter som tilsier at straffen for A skulle ligge på et lavere nivå enn det som følger av rettspraksis.
- (15) Ankeutvalget har etter dette enstemmig funnet det klart at anken ikke kan føre frem. Ankeutvalget har videre kommet til at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller at det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett. Den blir derfor nektet fremmet.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Henrik Bull
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)